

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

زمان آزمون: ۹۰ دقیقه	تاریخ: ۱۵	زمان: صبح ۱۰
موضوع: حقوق	تاریخ: ۱۷	زمان: صبح ۱۰

شماره نام خانوادگی	نوع مدرسه	نوع مدرسه
شماره نام خانوادگی دوم	نوع مدرسه	نوع مدرسه

نیمسال اول ۹۸-۹۷

رشته‌های تفسیر، تاریخ، فلسفه، کلام، اخلاق، امامت، مهدویت و ادبیات عرب ورودی مهر ۹۷

کد رهگیری:	۳۹۷۱/۰۴
تاریخ:	۱۳۹۷/۱۰/۲۴
موضوع:	فقه ۱
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
موضوع:	جلد دوم: اجاره (ص ۱۳۰-۱۰۷)، ضمان (ص ۱۷۸-۱۶۹)، مضاربه (ص ۲۲۳-۲۱۱)، قرض (ص ۲۴۱-۲۲۵)، ودیعه (ص ۲۷۲-۲۶۵) و وقف (ص ۵۶۴-۵۴۱)

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... شماره شناسنامه: ..... استان: .....

۱- به کسی که در اجاره اعیان و در اجاره برای انجام عملی، استحقاق اجرت پیدا می‌کند، و کسی که با اجاره، استحقاق منفعت پیدا می‌کند به ترتیب چه عنوانی إطلاق می‌شود؟ ص ۱۰۹ و ۱۱۰

/

- الف. مستأجر - اجیر - مؤجر -
- ب. مؤجر - اجیر - مستأجر -
- ج. مؤجر - مستأجر - اجیر -
- د. اجیر - مؤجر - مستأجر -

۲- عبارت «أنّ المال فی المضاربه یبقی علی ملک مالک» و «فإنّ الأرباح فی المضاربه من البدایة تكون بین الطرفين حسب الإتفاق» به ترتیب به تفاوت عقد مضاربه با کدام قسم از معاملات اشاره دارد؟ ص ۲۱۳ و ۲۱۴

/

- الف. قرض - اجاره -
- ب. اجاره - قرض -
- ج. قرض - بیع -
- د. رهن - اجاره -

۳- با فرض این که در عقد قرض، اشتراط أجل فقط حقّ قرض گیرنده باشد، آیا قرض دهنده می‌تواند از قبض دین قبل از حلول أجل امتناع کند؟ چرا؟ ص ۲۳۹ پ ۳ و ۴

/

- الف. لا، لأنّه لا ینصدق الإشتراط من ناحية الدائن
- ب. نعم، لأنّه ینصدق الإشتراط من ناحية الدائن
- ج. نعم، لأنّه ینصدق الإشتراط من ناحية المدین
- د. لا، لأنّه لا ینصدق الإشتراط من ناحية المدین

۴- اگر کسی زمینی را برای مسجد وقف کند، آیا زمین موقوفه از ملک او خارج می‌شود؟ ص ۵۴۷ پ ۱

/

- الف. بین الأصحاب اختلاف و المشهور خروجها
- ب. بین الأصحاب اختلاف و المشهور عدم خروجها
- ج. لا إشکال فی خروج العین الموقوفة للمسجد من ملک الواقف
- د. لا إشکال فی عدم خروج العین الموقوفة للمسجد من ملک الواقف

۵- با توجه به عبارت «عدم ضمان المستأجر للعین فللقصور فی المقتضى» مقصود از مقتضى و قصور آن از اثبات ضمان برای ید مستأجر را توضیح دهید. ص ۱۱۹ - ۱ نمره

/

جواب: مقتضى قاعدة علی الید است. (نمره ۰/۲۵) این مقتضى از اثبات ضمان ید مستأجر قاصر است. زیرا مدرک قاعده مذکور سیره عقلائیة است (۰/۵ نمره) و سیره مذکور شامل ید مستأجر نمی‌شود. (۰/۲۵ نمره)

۶- حکم اجاره عین مستأجره توسط مستأجر به دیگری، در دو حالت اشتراط مالک به مباشرت مستأجر در استیفای منافع و عدم اشتراط مذکور را با ذکر دلیل توضیح دهید. ص ۱۲۴ مستند ۵ - ۲ نمره

/

جواب: در صورتی که مالک عین، مباشرت در استیفاء منفعت را بر مستأجر شرط کرده باشد، مستأجر به دلیل قاعده «المسلمون عند شروطهم» جایز نیست که عین مستأجره را به شخص دیگری اجاره بدهد. (۱ نمره)

اما در صورت عدم اشتراط مذکور اجاره عین مستأجره توسط مستأجر به دیگری جایز است زیرا مستأجر مالک منفعت عین است و همین مقدار برای صحت اجاره کافی است و لازم نیست که علاوه بر ملکیت منفعت، مالک عین هم باشد. (۱ نمره)

/

۷- به سؤالات زیر درباره ضمانت پاسخ دهید. ص ۱۷۴ و ۱۷۷ - ۲ نمره

الف) ضمانت تبرعی را تعریف کنید.

جواب: عهده‌دار شدن ضامن ضمانت مضمون عنه را بدون گرفتن إذن و رضایت وی. (۱ نمره)

ب) اگر ضمان تبرعی مستلزم اهانت به مضمون عنه شود، از جهت وضعی و تکلیفی چه حکمی دارد؟

جواب: از نظر تکلیفی ضامن مرتکب فعل حرام شده است اما از نظر وضعی ضمانت وی صحیح است. (۱ نمره)

۸- به سؤالات زیر درباره عقد مضاربه پاسخ دهید. ص ۲۲۰ مستند ۲ پ ۲ و ۵ و ۷-۲ نمره

۲

الف) آیا عقد مضاربه با اشتراط عدم فسخ، لازم می‌شود؟ چرا؟

جواب: بله؛ زیرا وفای به شرط که از روایت «المسلمون عند شروطهم» استفاده می‌شود، لازم و واجب است. (۱ نمره)

ب) اگر مشروط علیه با شرط عدم فسخ عقد مضاربه مخالفت و آن را فسخ کرد، از دیدگاه مصنف فعل او از جهت وضعی و تکلیفی چه حکمی دارد؟

جواب: فسخ از جهت حکم وضعی صحیح است، و واقع می‌شود، اما فعل او از نظر تکلیفی حرام و گناه است. (۱ نمره)

۹- دلیل شرطیت عین بودن مال، و صحت شرعی تملک آن، برای صحیح بودن عقد قرض را توضیح دهید. ص ۲۳۰ مستند ۳ و ص ۲۳۱

۲

مستند ۴ - ۲ نمره

جواب: شرطیت عین بودن مالی که قرض داده می‌شود به این دلیل است که قبض در صحت قرض شرطیت دارد و قبض فقط در خصوص اعیان امکان‌پذیر است. (۱ نمره)

شرطیت صحت شرعی تملک مالی که قرض داده می‌شود به این دلیل است که قرض عقدی است که متضمن تملیک مالی به شخص دیگر است، در نتیجه مال باید قابلیت تملیک از نظر شرعی را داشته باشد. (۱ نمره)

۱۰- به سؤالات زیر درباره عقد ودیعه پاسخ دهید. ص ۲۷۱ مستند ۹ - ۲ نمره

۲

الف) تصرفات ودعی در ودیعه چه حکمی دارد؟ چرا؟

جواب: جایز نیست، زیرا حکم مذکور مقتضای عدم جواز تصرف در مال غیر بدون اذن مالک است. (۱ نمره)

ب) آیا صحیح است مالک به کسی که مال خود را در نزد او به ودیعه می‌گذارد، اذن تصرف در آن را بدهد؟

جواب: خیر، زیرا در این صورت مورد از مصادیق عقد عاریه خواهد بود نه ودیعه. (۱ نمره)

۱۱- به سؤالات زیر درباره وقف پاسخ دهید. ص ۵۴۹ پ ۱ تا ۴ - ۲ نمره

۲

الف) از دیدگاه مصنف آیا صحت وقف متوقف بر قصد قربت است؟ چرا؟

جواب: خیر، زیرا اطلاق روایات دلالت بر صحت هر چیزی دارد که مفهوم وقف عرفاً بر آن صدق کند، و بدیهی است که در مفهوم عرفی وقف قصد قربت اخذ نشده است. (۱ نمره)

ب) بعضی از فقهای امامیه با این دو مقدمه: «أن الوقف صدقة و كل صدقة يشترط فيها قصد القرية» برای اثبات اشتراط قصد قربت در صحت وقف استدلال کرده‌اند، ارزیابی مصنف از استدلال ایشان چیست؟

جواب: مقدمه اول استدلال دلالت ندارد بر این که هر وقفی صدقه است بلکه این احتمال وجود دارد که صدقه بر مصادیقی از وقف اطلاق شود که واقف در انجام آن قصد قربت کرده است. (۱ نمره)

* سؤال زیر مختصّ طلاب غیر حضوری مکاتبه‌ای می‌باشد:

۱۲- با توجه به عبارت «و المعروف أن الصدقة عقد تحتاج إلى إيجاب و قبول و المناسب التفصیل بین مواردھا» تفصیل مورد نظر مصنف

۲

در عبارت مذکور را توضیح دهید. ص ۵۶۳ پ ۵ - ۲ نمره

جواب: اگر صدقه‌دهنده قصد تملیک صدقه به صدقه‌گیرنده را داشته باشد، صدقه نیاز به انشاء صیغه ایجاب و قبول را دارد (۱ نمره) اما اگر قصد صدقه‌دهنده مجرد بذل و احسان باشد نیازی به انشاء صیغه ایجاب و قبول ندارد و اذن در تصرف به تنهایی کفایت می‌کند. (۱ نمره)